

LLULL

LLULL

Joan Pons
Escriptor

Aquest any 2016 s'està celebrant l'any Lluill. Es commemora el set-cents aniversari de la mort de Ramon Lluill. Per tota la geografia del nostre pa3s es fan actes, conferències, exposicions, classes magistrals, programes de televisió, documentals, reconeixements institucionals. A tota la geografia del nostre pa3s? No. Se celebra l'any Lluill a Catalunya, al Pa3s Valencià, a les Illes Balears. A la resta del pa3s, aquest any Lluill ha estat rebut amb un silenci sepulcral que diu molt de la nostra estimada Espanya, de l'Estat espanyol. És bo que sigui així. És una demostració feaent que Espanya i els Pa3sos Catalans són dues nacions diferenciades. Estats Units no celebra l'any Lluill. Gran Bretanya no celebra l'any Lluill. França no celebra l'any Lluill. Itàlia no celebra l'any Lluill. Catalunya, el Pa3s Valencià i les Illes Balears celebren l'any Lluill. Les celebracions són nacionals. Per tant, és molt bo aquest silenci espanyol a l'hora de no commemorar el set-cents aniversari de la mort de Ramon Lluill. El filòsof mallorquí és un dels millors escriptors que ha donat el nostre pa3s i el major pensador i més internacional que ha sortit d'aquest conglomerat de nacions anomenat Regne d'Espanya. Per tant, Espanya no considera Ramon Lluill espanyol. Per tant, no considera Catalunya, el Pa3s Valencià i les Illes Balears Espanya. No ho dic jo. La meua opinió és irrellevant. Ho considera Espanya. Açó, com he dit, és substancial. La independència dels Pa3sos Catalans ja s'ha produït en el nivell simbòlic. Tenint en compte que el nivell simbòlic és més difícil de bastir que el pla institucional, els independentistes tenen

molt de camí fet. Aquesta setmana he llegit una entrevista a l'escriptor basc Kirmen Uribe que anava encapçalada per un titular revelador: «Jo crec que els pobles no poden ser mai derrotats.» Estic totalment d'acord amb el novel·lista nascut a Euskadi. Ho podem comprovar tot fent un repàs al pergami de la història. El nazisme va intentar exterminar els jueus i, passats poc més de cinquanta anys, el poble jueu disposa d'un estat propi i d'una extraordinària influència radial a nivell planetari. El poble palestí suporta el bloqueig d'Israel i l'assimilació del seu territori fronterer i ha aconseguit sobre-

viure. Turquia va provar d'esborrar de la faça de la terra el poble armeni i Armènia té, passades unes dècades de l'intent de genocidi, un estat propi i els fruits multicolors de la diàspora. Els pobles no moren i, actuar amb la creença que poden ser esborrats mitjançant la violència o la negociació, és un error que va contra el sentit comú i el propi benestar de l'estat que els vol assimilar. Per tant, un estat que ha actuat així només té dues opcions: acceptar aquest poble i la seva idiosincràsia (la llengua, els costums, els mites, les festes, la manera interna d'organitzar-se...) que el caracteritza o acomiadar-se d'aquest poble per sempre més. En el cas de l'estat espanyol i el poble català em surt del cor apostar de totes totes per la primera opció. Ho veig difícil. Enguany és l'any Lluill. L'any de Ramon Lluill. I l'any de Sergi Lluill. Els poderosos mitjans de comunicació espanyols s'estan omplint la boca amb les quatre consonants i l'única vocal del primer

llinatge del jugador de bàsquet menorquí. Els espectadors que omplen el pavell3n on juga el Reial Madrid de bàsquet criden el seu llinatge com van cridar antigament els assistents al Col3sseu romà el nom dels gladiadors que lluitaven entre ells o amb les feres salvatges. Fa doble feredat. Tradueixen el nom. Destrossen el llinatge. La falta de respecte cap a Sergi Lluill em deixa perplex. Els locutors, els comentaristes de ràdio i televisió pronuncien malament el nom i el llinatge dels jugadors anglosaxons a pesar de ser, l'anglès, una llengua menys propera que el català, provinent com el castellà, de l'arbre comú de llatí? No. Els pronuncien amb una elegància exagerada, amb una precisió arrogant i superba, esnob. És igual que siguin noms impronunciables en castellà. S'esforcen. Consulten arxius fonètics. Els herois de l'esport anglosaxons són tractats amb devoció en tots els sentits, Sergi Lluill ha estat nomenat jugador més valuós de l'Eurolliga, els experts nord-americans l'han considerat el segon millor jugador que no juga a la millor lliga del món. Va rebre una oferta milionària per fitxar per un equip NBA. La va rebutjar i va jurar fidelitat al Reial Madrid. La recompensa econòmica envers el professional ha estat brutal. La recompensa afectiva cap a l'fidol està sent meravellosa. La recompensa en graus de respecte cap a la persona i cap als seus orígens està sent humiliant i degradant. El nom ens relaciona amb les circumstàncies familiars. El llinatge ens connecta amb uns orígens i amb la història sencera dels nostres avantpassats. La traducció del nom pot tenir un passí. La pronúncia incorrecta conscient del llinatge és el major insult universal que pot rebre un ésser humà. He fet un paral·lelisme amb els gladiadors de l'antiga Roma de manera conscient. Espanya ens considera uns esclaus. I, la prova, encara que per motius diferents, està sent aquest doble any Lluill. Lluill. Llinatge existent a Barcelona, València, Alacant, Mallorca, Menorca... Del germànic *Lullus*, que apareix sovint com a nom personal en l'alta edat mitjana.

Tribuna

FIDEL, EL HIJO DE UN GALLEGO

José Luis Gómez
Periodista

Ante una figura hist3rica tan controvertida como Fidel Castro, fallecido a los 90 años, el maestro de periodistas Miguel Ángel Bastenier concluye que explorar el personaje es lo que vale, más allá de decirle al lector si Fidel era mejor o peor, cuando seguro que tiene ya su juicio formado. No es mal consejo pero tampoco incompatible con buscar algún mínimo común denominador entre quienes le aman y quienes le odian. En definitiva, todo un ícono.

Manuel Fraga político español que trató más a fondo a Fidel Castro, tanto en La Habana como en Galicia, me confesó un día que su pragmatismo con respecto a Cuba se lo había inspirado en realidad el empresario Eduardo Barreiros, gallego como él y en parte también como Fidel, cuyo padre -Ángel María Bautista Castro Argiz- era de un pueblo de Lugo que un buen día emigró a Cuba desde el puerto de A Coruña. Por eso mismo vino Fidel Castro a Galicia, invitado precisamente por Fraga en su etapa de presidente de la Xunta. Fraga había conocido a Barreiros en La Habana, donde el audaz empresario ourensano había firmado un contrato con el Gobierno de Fidel Castro para realizar un plan de desarrollo de la automoción de Cuba, con el fin de producir motores diésel de diversas cilindradas.

LA COSA NO TERMINÓ bien del todo, debido a la crisis soviética, pero al menos Barreiros contribuyó a que algunos cubanos no viajasen sólo en bicicleta. Eduardo Barreiros lo tenía claro: si iba a visitar a Fidel se pasaba horas y horas hablando, sin resultado alguno, pero si se reunía con Raúl la cosa cambiaba, ya que en cuestión de minutos cerraba acuerdos prácticos. Lo pasaba bien con Fidel y arreglaba las cosas de comer con Raúl. Pero como no sólo de pragmatismo vive el hombre, Fraga también cayó en la red dialéctica de Fidel, con quien una noche terminó como el rosario de la aurora, tras intentar convencerle de que democratizase Cuba. Tanto se cabreó Fidel que se levantó de la mesa y mandó que le preparasen su avión de madrugada.

La pasión no siempre explícita pero sí real de Fidel por España fue grande. No sólo se llevó bien con Felipe González en los primeros años de mandato del líder del PSOE, sino que también supo conciliar con Franco y construyó una relación especial con uno de sus exministros: Fraga Iribarne. En cambio se llevó mal con Aznar. No hace mucho, Fidel se interesó por los empresarios españoles que poseen hoteles en Cuba y, según me comentó uno de ellos, le sugirió a Raúl que no dejase en mala posición a España en su apertura a los Estados Unidos. ¿Qué sucederá a la hora de la verdad? Como escribe la profesora de economía María Cadaval, para Cuba se abre ahora un período de grandes expectativas e incógnitas. Veremos.

Qui dia passa...

PER L'ADVENT, LLEVANT O PONENT

Joan Barceló
Home del temps

El novembre se situa en la recta final i es continuaran registrant jornades gairebé hivernenques. Els vells ja deixaren clar que en aquest temps fa fred: «Per Sant Andreu, fred molt greu; calabruix o neu». La setmana tindrà un començament inestable, amb ruixats i sensació de fred i també brusquines. Tots els pronòstics i calendaris consultats en preveuen. Avui, primer diumenge d'Advent, comença l'espai de temps que comprèn les quatre setmanes que precedeixen la diada de Nadal.

Ramon Lluill, patró dels que anam a contracorrent i al qual hauríem d'invocar per estar ben informats i per ser intel·lectualment ambiciosos. El girant de la lluna nova arribarà dimarts que ve, dia 29, a les 13 hores i 18 minuts del migdia. Algunes jornades plujoses estan de camí. La tardor s'acomiaa d'aquesta manera. La festa bona de la setmana serà dimecres, dia 30, quan tancarem la mesada amb Sant Andreu, patró dels pescadors i peixaters i dels fadrins vells.

Els pescadors tenen per patró a Sant Andreu.

PER SANT ANDREU, TRES SETMANES, UN MES BREU. També prote-

geix als pastors i als carnisers. És un sant que ajuda més als homes que a les dones i és invocat contra l'esterilitat masculina i els malsons. Si heu de tallar fusta per a obrar, aquest és el millor moment de l'any. Diuen que mai la veureu corcada. S'ha d'alimentar bé a les ovelles perquè el fred intens les perjudica. Les tindrem a llocs ben arrecerats o als sestadors. Recol·lectarem taronja i mandarina.

SI VOLS UN ALL COENT, SEMBRA'LA L'ADVENT. Convé recordar que en aquesta època se sembren alls, cols, pebres i cols-floris. Assegura la dita que «per l'Advent, naps i cols a trencadent». Dijous que ve comença el mes de desembre amb Sant Eloi, patró dels joiers i dels magatzemistes. Si el primer dia de desembre és molt fred, durant quatre mesos tindrà gran força la fredor. Divendres, dia 2, el calendari ens durà a Santa Bibiana, invocada contra la ressaca i considerada com a una jornada de pronòstic a llarg termini. Si plou, les precipitacions es perllonguen durant la major part del mes.

EL NOVEMBRE DIU ADÉU PER SANT ANDREU. El calendari recorda també avui al nostre gran savi, el beat